

Kansallisen terveysindeksin 2019-2023 ja Terve Suomi 2024 -tutkimuksen tulokset

Hyvinvointilautakunta 16.09.2025
700/00.04.01/2025

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen johtava asiantuntija Tero Seitsonen esittelee lautakunnalle Kansallisen terveysindeksin 2019-2023 ja Terve Suomi 2024 -tutkimuksen keskeisimmät aikuisväestön hyvinvointia koskevat tutkimustulokset.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos, THL, on päivittänyt vuonna 2025 kahden kansallisen indikaattorikonaisuuden tietoja. Kyseessä ovat Kansallinen terveysindeksi 2019–2023 ja Terve Suomi 2024 -kyselytutkimus. Kansallinen terveysindeksi on Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tuottamaa hyvinvointialuetasosta ja kuntakohtaista tietoa, jota hyödynnetään esimerkiksi hyvinvointialueiden ja kuntien hyvinvointikertomuksissa. Indeksien tulokset vuosilta 2019–2023 tarjoavat arvokasta tietoa alueellisista terveyseroista. Kansallinen terveysindeksi koostuu useasta eri alaindeksistä. Kansallinen terveysindeksi sisältää esimerkiksi sairastavuuden, toimintakyvyn ja elintapojen alaindeksit, jotka kuvaavat eri näkökulmia väestön terveyteen. Indeksien tavoitteena on tunnistaa, millainen taakka yleisimmistä ja kuormittavimmista terveysongelmista muodostuu eri alueilla sekä millaisia muutoksia siinä voidaan havaita. Hyvinvointialueet ja kunnat voivat käyttää terveysindeksiä tunnistukseen alueensa merkittävimmät terveysongelmat ja kohdentaa toimenpiteitä niiden ehkäisemiseksi.

Kansallinen terveysindeksi kuvaa hyvinvointialueiden ja kuntien väestön terveyttä ja työkykyä suhteessa koko maan tasoon. Indeksien arvo on sitä suurempi, mitä yleisempää sairastavuus tai työkyvyttömyys alueella on. Koko maan viimeisin arvo on aina 100. Terveysindeksistä tuotetaan sekä ikävakioitu että -vakioimaton versio. Ikävakioidut tulokset häivyttävät ikärakenteiden vaikutukset, joten tulokset soveltuvat alueiden väliseen vertailuun. Ikävakioimaton indeksi kuvaa taas alueen todellista sairaustaakkaa. Tuloksia voidaan tarkastella ikäryhmän, sukupuolen ja koulutustaustan mukaan kunta- ja hyvinvointialuetasoisesti.

THL:n Terve Suomi 2024 -kyselytutkimuksen tavoitteena on tuottaa luotettavaa ja ajankohtaista tietoa Suomessa asuvan aikuisväestön terveydestä, hyvinvoinnista ja palveluista sekä seurata näissä tapahtuvia muutoksia ja arvioida niiden tulevaa kehitystä. Tutkimuksen tarkoituksena on tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää hyvinvointialueiden päätöksenteossa. Tuloksia voi tarkastella hyvinvointialueittain sekä väestöryhmittäin, koulutustaustan ja sukupuolen mukaan. Maksullisen lisäotoksen hankkineet kunnat pääsevät tarkastelemaan tuloksia myös kuntatasolla. Tuloksia hyödynnetään esimerkiksi hyvinvointialueiden palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä sekä kansallisen terveystalouden tukena.

Terve Suomi -kyselytutkimuksen otos koostuu satunnaisesti valituista Suomessa vakituisesti asuvista 20 vuotta täyttäneistä. Yläikärajaa vastaamiselle ei ole. Vuonna 2024 kyselyn otos oli 61 600 ja vastausprosentti 44,1 % (N=26 682). Kyselyn tulokset on julkaistu THL:n avoimissa verkkopalveluissa, esim. Sotkanet.

Nyt esittelyssä on keskeiset huomiot molemmista tutkimuksista Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen sekä Mäntsälän tulosten osalta.

Valmistelija	Hyvinvointipäällikkö Katja Elo, sähköposti katja.elo(@)mantsala.fi
Esittelijä	Hyvinvointipäällikkö Elo Katja
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää merkitä kansallisen terveysindeksin 2019-2023 ja Terve Suomi 2024 -tutkimustulokset tiedoksi.
Päätös	